
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ALÁZAT, CSODÁLAT, DICSŐÍTÉS

János ev. 13,21-38

2019. MÁRCIUS 24.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Zsoltár 119, 169-176.

Imádkozunk: Magasztalunk Urunk, mert valóban megteszed, amit mondasz, és amit megígértél az atyáknak, a prófétáknak, amit a régi törvényben kiabrázoltál, azt valósággá tetted a mi Urunk Jézus Krisztusunkban. Elküldötted őt és ő megkeresett és megváltott bennünket, akik tévelyegtünk, és megtart Szentlelke hatalmában. Köszönjük, hogy ígéretedhez hűségesen velünk vagy minden napon, köszönjük a gyógyításokat, az erőket, Igéd világosságát, a bölcsességnek, józanságnak és szeretetnek Lelkét, akivel vezetsz bennünket a hit útján és nem enged, hogy lábunk ingadozzék. Köszönjük a mai közösséget is, amikor Igéd köré gyűlhettünk és boldog szívvel kérhetjük Szentlelked világosságát, hogy általa Krisztusunkat lássuk, Őbenne magunkat is igazán megismerjük, s hogy segítségedet, kegyelmedet megnyerjük. Fohászunk és hívünk szent hívással, küldd el Szentlelkeket, töltsd be szívünket, áldd meg istentiszteletünket. Ámen

Textus: Mikor azért kiment Júdás, ezt mondta Jézus: most dicsőítettett meg az embernek Fia, az Isten is megdicsőítettett ő benne. Ha megdicsőítettett ő benne az Isten, az Isten is megdicsőíti őt ő magában, és ezennel megdicsőíti őt. Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de amiként a zsidóknak mondtam, hogy: ahová én megyek, ti nem jöhettek; most nektek is mondom. Új parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok. Mondta neki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felelt neki Jézus: ahová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz. Mondta neki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom érted! Felelt neki Jézus: Az életedet adod érettem? Bizony, bizony

mondom neked, nem szól addig a kakas, mígnem háromszor megtagadsz engem. (János evangéliuma 13,31-38.)

Szeretett Gyülekezet, Kedves Testvérek!

Bizonyára mindenki ismeri azt a híres esetet, hogy az 1910-es évek legvégén, a bolsevik forradalom idején készült egy fénykép, amelyet aztán közzétettek az 1930-as évek végén is, de akkor már egészen más mutatott, illetve nem mutatott, mint eredetileg. Az eredeti fényképen a bolsevik forradalom vezérei, Lenin, Sztálin és Trockij állnak egy emelvényen. Aztán másfél évtized múlva, mikor Trockijt már elűzték, e dicső fényképen ő már nem látható. Kisatírozták, vagy – ahogy szoktuk mondani – kiretusálták. Ha akkoriban lett volna photoshop, egészen profi módon oldották volna meg a feladatot, mert a számítógépen már könnyű a mosolygóból csúnyát, a csúnyából mosolygóst csinálni. Azért idézem ezt fel, mert a Biblia első lapjára oda kéne írni, hogy „No photoshop”, ami benne olvasható, az nincs retusálva. A Biblia a különböző alakokat éppen olyannak mutatja meg, amilyenek voltak, vagyis, úgymond, mindig az eredeti felvételt látjuk. Így látjuk a tanítványokat is – olykor indulatosnak, máskor gyávának, amint nemsokára szerte-futnak, odahagyva Jézust, máskor látjuk őket dühödten civakodni, és látjuk Júdást, amint lop a szegénykasszából, vagy amint megy, hogy előkészítse Jézus elárulását. És látjuk Pétert is bőszerű elhatározásaival, látjuk, amint a vízen akar járni, megijed és elmerül; és látjuk most is, amikor életre-halálra fogadalmat tesz a Mesternek: »az életemet adom érted!« - mondja (vagy, ahogy Lukács evangélista feljegyzi a szavait: »ha mindenki meg is tagad, én az életemet adom érted«). De látjuk a szent királyokat is, akik csodálatos helyeken szerepelnek Isten ígéjében, de láthatjuk életükben az árulást, hitehagyást, bálványozást; látjuk a mi szent Dávid prófétánkat, aki próféta és király, amint borzalmas, förtelmes bűnökbe esik. Látjuk a legnagyobb prófétát, Mózeset, aki gyilkos, és látjuk a többieket, az Ezékieleket, az Ámosokat, az Illéseket, az Elizeusokat emberi indulatokkal, nagy haragokkal – úgy, ahogy vannak. Igen, a Szentírás – ahogy Jakab mondja a levelében – egy csodálatos tükör, a szabadság tökéletes törvénye. S most itt halljuk a szabadság törvényét: »fiacskáim, szeressétek egymást! »Jakab azt mondja, hogy aki ebbe a tükörbe belenéz, az csodálatosan, valóságosan meglátja önmagát, olyannak, amilyen. Ezért a Biblia veszélyes könyv. Aki szereti megcsalni önmagát, aki folyton szépre retusált képeket akar önmagáról, és azt szeretné, hogy róla mindig mindenki jót mondjon, az nem fog ilyen lehetőséget találni a Szentírásban.

A felolvasott ige is arra hív meg bennünket, hogy álljunk oda Péter mellé, és Péterrel együtt nézzünk bele a szabadság tökéletes törvényé-

be. A kisunokámat olyakor a vállamra veszem, és odaállunk a tükör elé és mutatom neki magunkat: engem felismer, kicsit csodálkozik, hogy a papából hirtelen kettő lett, aztán még inkább csodálkozik, hogy belőle is hirtelen kettő lett. És amilyen jól megmutatja a tükör, hogy kik vagyunk, úgy mutatja meg most nekünk, hogy kik vagyunk, ha Péter mellé állunk és szabadon belenézünk ebbe a csalhatatlan tükörbe, a szeretet törvényébe.

1. Ahhoz azonban, hogy igazán mélyre lássunk, még azt a kérdést is föl kell vetnünk, hogy mire jó ez az egész? Miért ilyen könyv a Szentírás, miért ilyen tükör a szeretet törvénye, mi a hasznunk belőle? Most csak három egyszerű tételt emelek ki a sokféle haszonból, és mindjárt kezdjük is az elsővel, a nehéz leckével, ez pedig az alázat leckéje.

Péter van előttünk, akiről Jézus azt mondja, hogy ő a kőszikla, őreá fogja az anyaszentegyházat építeni, és ezt Péter nemcsak a Caeserea Filippi országúton hallhatta és jegyezhetette meg. Ha végigolvassuk Jézusnak és a tanítványainak a történetét, azt látjuk, hogy általában is Péter az első. Igen, Péteré a primátus, övé az elsőség, ő a szószóló, ő beszél a tanítványok nevében. Ő az, aki mindig előre dobban, mint a mesében: itt vagyok, kicsi gazdám, mit kívánsz? És amit mond, azt bizonyos értelemben a többiek nevében is mondja. Mennyire jól kifejezi ezt az, amit az imént idéztem: Mester, mondja Péter, ha az összes többi megtagad és elárul Téged a válságórán, én nem, én az életemet adom érted. És milyen megrendítő erre Jézus válasza. Azt mondja: Péter, nem fog megszólalni a kakas - vagyis még be sem köszönt a hajnal, még ezen az éjszakán – háromszor elárulsz engem!

Ez pedig indítson minket nagy alázatra, még ha volna is néhány magyarázat, először Péternek, aztán magamnak. Igen, tudjuk, nehéz órát hozott Péter életében, amikor terhes volt a Krisztus követőjének lenni. És legyünk őszinték, nekünk is vannak ilyen óráink, napjaink, életszakaszaink. És ha ilyenkor jön valami nyomás, vagy kísértés, akkor elszáll a fogadalom, és bizony nem adjuk az életünket. Felkap a forgósél, vagy leránt az örvény, legyőzhetetlen erők pörgetnek, sodornak, húznak bennünket és ekkor a szívünkben kiszakadó kétségbeesett kiáltás nem az lesz, hogy Uram, segíts, hanem az, hogy: nekem semmi közöm Krisztushoz! Ez lesz Péter tagadása a főpap udvarában: semmi közöm hozzá! S nem egyszer, nem kétszer, hanem háromszor mondja ezt, vagyis abszolút értelemben megtagadja Krisztust. Indítson ez minket alázatra. Nyilván, Péter indulata sokunknak tetszhet, és csak annyit tudnánk hozzá fűzni – Pétert meg önmagunkat is mentegelve –, hogy lehetett volna kicsit megfontoltabb. Számolj háromig, szoktuk mondani. Aludj rá egyet, ne kapkodd el, alkalmazd dialogikus beszédformát, először kérdez még, járj utána a dolognak. Tudnánk mi efféle tanácsokat adni Péternek is, önmagunknak is. Manapság sok-sok segítők

van, hogy eligazodjunk zűrzavaros világunkban. Vannak úgynevezett coach-ok, akik vezetőket, feladattal megbízottakat tréningeznek, hogy ne kapkodják el a dolgot, megfontoltak legyenek. És vannak bűvös szavak is, mit jelent például asszertívnek vagy cél-agresszívnek lenni, s ezeket helyzetgyakorlatokon lehet elsajátítani. Nos, igen, járhatott volna Péter ilyen iskolába. De egyébként a Péter indulata tetszik nekünk: »Uram, az életemet adom érted!« Igen szép indulat ez, mély érzés. Csakhát Péter valahogy elkapkodta, nem jól fogalmazta meg, a fogadalmához nem tett apró betűs lábjegyzetet, mondván, hogy Uram, az életemet adom érted minden esetben, kivéve, kivéve, kivéve... Sok ilyen kivétel része van az életünknek: fenntartások, függő viszonyok. De lényegében véve, az indulat, az érzés tetszik.

Ez a tükör azonban most azt is megmutatja, hogy ez sincs rendben! Mert mégis Jézus szava az igaz: a szív teljességéből szól a szája. És ez az indulat és odaszánás, lám, nem ér semmit. Mert mikor kellene ezt az indulatot, – Platón szavával élve – ezt a böszületet megérteni? Platón szerint a bátorság erényét, a katonák harci indulatából lehet leginkább megérteni. Harcra készülve döngetik a mellüket, csapkodják a pajzsukat, hogy többlet-bátorságra tegyenek szert, és meg ne futamodjanak. Hát hol van Péternek ez a böszülete, hova párolgott? Talán akkor szállt el, amikor a Gecsemáné-kertben Jézus azt mondta neki, hogy tedd be hüvelyébe kardodat Péter, mert aki fegyvert fog, fegyver által vész el!? Ekkor párolgott volna el minden bátorsága? Ez lenne az az apró betűs kitétel, amely miatt Jézus tarthat igényt Péter feltétlen odaszánására? Nos, ez a tükör sok mindent megmutat Péterről és rólunk is, leginkább azt, hogy a bátorságunk a kivételes alkalom, és nem a gyávaságunk! Ez pedig késztesen bennünket is alázatra, nemcsak a kimondott szavaink, elkapkodott fogadalmaink, hanem az alap nélküli odaszánásaink miatt is. Úgy állunk most Péter mellett, hogy benne önmagunkat is láthatjuk. És ahogyan Péternek a főpap udvarából kijöve el kellett sírnia a kétségbeesés könnyeit, és könnyekre kellett fakadnia a feltámadás után a Genezáreti-tó mellett is, amikor Jézus megkérdezte tőle: szeretsz-e? szeretsz-e? és jobban szeretsz-e? Mit mondtál Péter? Ha mindenki megtagad, én nem, mert én, én szeretlek Téged a legjobban. Nohát Péter, jobban szeretsz-e? Engedjük most a szívünkig ezt a kérdést, és akkor Jézusnak ez a jövődölése Péterről sok mindent kitisztíthat a szívünkben, ami nem oda való. És a helyébe léphet az alázat.

2. A másik a csodálat. Amikor a Szentírás tükrébe nézek és látom a bibliai alakokat, hogy kik ők és milyenek ők, ez engem mindig csodálatra készítet. Lám, előttünk áll, milyenek a tanítványok. Mit mond Jézus? A prófétát idézi: megvered a pásztort, szétszéled a nyáj. Ma éjszaka mindannyian megbotránkoztok bennem. Itt van közöttetek az, majd együtt

nyúl velem a tálba, aki elárul engem. És te is, Péter, még föl se kel a nap, még éjszaka elárulsz engem... Jézus tudja, hogy milyenek a tanítványok. És mi csodáljuk Őt, aki elhívta őket tanítványul, és nem mondja ott, az utolsó estén: mennyei Atyám, ennyi tellett..., megpróbáltam; Galileában összeszedtem ezt a néhány embert, van közöttük halász; exvám-szedő, titkos partizán, kleptomániás, hőzöngő. Hát, Atyám, ennyi tellett, ilyen a csapat... De sebjaj, majdcsak hírül adják az evangéliumot, és ahogy az eszmék evolúciója hozza, egykor majd, 2019. március 24.-én a Böszörményi úton egy olyan fantasztikus csapat fog már egybegyülekezni, hogy megéri ez a kockázatos befektetés. Hogy ugyanis ezekkel galileai halászokkal, fél-analfabéta, pösze, gyáva, tülekedő bandával kezdtük a nagy ügyet! Nos testvérek, álljunk a tükör elé, s nézzük bele: különbek vagyunk-e, mint Péter, mint Jakab, mint Máté, mint János, mint Tamás, mint Júdás? Bizony, nagy-nagy csodálatnak kell eltöltenie a szívünket, amikor azt olvassuk, hogy a Mester megmossa a lábukat, és nekik mutatja be az utolsó vacsorát, és reájuk bízva a szent ígéretet: ez az én testem, mely ti érettetek megtöretik! Miértünk is megtöretett az ő teste, de először nekik mondta: ez az én vérem, amely ti érettetek kiönttetik. És Péternek mondja, és Péteren keresztül a többieknek is mondja, hogy te vagy az a kőszikla, amelyen felépítem az én anyaszentegyházamat. Kőszikla ez a Péter? – kérdezhetnénk. Inkább csak fűrészpör, s mit lehet arra építeni? Hát csodáljuk a Mestert, aki tudván tudja, hogy milyenek a tanítványok, és hogy mi lesz a történetük; mégis a tanítványaivá, követőivé fogadja őket, sőt most azt mondja nekik, hogy: fiaim, gyermekeim! És ezt fokozhatom is. Lapozzunk egyet János evangéliumában, és ott már azt mondja nekik, hogy: barátaim. Ezek az emberek a Jézus barátai! Pedig micsoda kockázat – mindennek a fényében – reájuk bízni a szeretet nagy parancsát. Ezt olvassuk: miután Júdás elment, azt mondja nekik Jézus: új parancsot adok nektek, hogy egymást szeressétek, amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást, erről ismeri meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok. Micsoda kockázat ez!

A kockázat szót tudatosan használom most. Emil Brunner, a 20. század egyik nagy teológusa beszél erről az ember teremtése kapcsán. Miért úgy teremtette Isten az embert, hogy – posse peccare – képes volt vétkezni? Miért nem úgy teremtette Isten az embert, hogy öröklétesen tökéletes? Mert Isten vállalta a kockázatot azzal, hogy szabadságot adott az embernek, mert ebben a szabadságban az is benne van, hogy az ember fellázad Istene ellen, megsérti az Isten és ember örök szövetségét. És most azért használom ezt a szót, mert most, amikor Jézus Krisztus azt mondja a tanítványoknak, hogy »új parancsolatot adok nektek, egymást szeressétek, miképp én is szeretlek titeket«, látnunk kell, kiknek mondja ezt? Majd egy perc múlva azt kell mondania Péternek, hogy Péter, három-négy röpke órácska sem telik el és megtagadsz

engem. A többiek pedig szerteszét szaladnak. Őrájuk bízni azt, ami ezt a világot összetartja? Mert ezt a világot ez a parancs tartja össze. Nemrégiben olvastam egy tanulmányt arról, hogy mitől megy előrébb a világ. A szerző szerint az emberben lakozó rossz viszi előre a világot! Abból lettek kultúrák, civilizációk, hogy az ember folyton a másik ember eltaposására készülődik és ezért furfangos dolgokat talál ki. Minden háziasszony tudja, milyen jó dolog a teflon. A teflonos serpenyőn megsütjük a tojásrántottát, az edényt víz alá tesszük, és máris tiszta, nem kell kapargatni, mint a régen a vasedényeket. A teflon olyan réteget alkot, amely ilyen egyszerűen tisztítható. De azt talán kevesen tudják, hogy ezt a különös anyagot a hadiipar találta föl. A szuperszonikus harci repülőgépek fejlesztésének köszönhetjük, hogy mi olyan szép tisztán tudunk tojásrántottát sütni. Mégis ellene mondunk ennek a gondolatnak, mert a világot az tartja össze, amit Jézus Krisztus mond: »új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek!« És micsoda kockázat ez a parancsot, ilyen emberekre rábízni. Ez a Péter négy órát nem bírt ki hűségben az Úr Jézus mellett. Ezt nincs mivel magyarázni. És hol voltak a többiek? Ilyen társaságra rábízni a világot megtartó törvényt!? – csodálatos, fölfoghatatlan!

Mondhatnánk, hogy: na lám, ők se különbek, ők is csak olyanok, mint mi, és ennyi az egész keresztyénség. Lám, Péter is csak ugyanolyan, mint te, kis gyáva szájhős. Nézd csak Jánost, nyomban eltűnt a bajban, pedig az utolsó vacsorán ő volt, aki az Úr keblére hajtotta fejét. De most ezt fordítsuk meg, és ne azt mondjuk, hogy ők ugyanolyanok, mint mi, hanem azt, hogy mi is ugyanolyanok vagyunk, mint ők. És ha ezt így meg tudod fordítani, megtalálod a reményt, mert ebben van a remény, hogy mi is ugyanolyanok vagyunk, mint ők! És akkor az új parancsolat – egymást szeressétek! – reánk nézvést is teljesérvényű lesz.

3. Végül nagy hasznunk van itt arra is, amit így nevezek: dicsőítés. Ha valaki szeretné megérezni, hogy volt-e az Úr Jézusnak iróniája, metsző humora, arra nézvést most hadd olvassak egy bizonyítékot. Sajnálom, hogy nem vagyok színész, jobban hangzana. Odaáll Péter Jézus elé: Uram, miért nem mehetek most utánad? - kérdezi. Mint egy toporzékoló gyerek, amikor az apja indul valahova és ő nem mehet vele. Tombol: miért nem mehetek utánad, az életemet adom érted! Felelt neki Jézus: »az életedet adod értem?« Nem is tudom, hányféle módon lehetne ezt hangsúlyozni, hogy a mi lelkünket is átmetssze a Jézus viszontkérdése: Péter, az életedet adod értem? Nahát! Ebben a kérdésben van megöröknyödés és elképedés, de van benne valami mély, mondhatni, gyógyító gúny is. Péter, az életedet adod értem? A dicsőítés haszna pedig az, hogy Jézust a fordítottjáiért magasztaljuk. Azt mondja Jézus a tanítványoknak: én adom az életemet ti érettetek. Mit mond Péter? Én az életemet adom teérted. Melyik itt »én« a dicső?

Az alázatot többé-kevésbé meg tudjuk tanulni, ha nem másképp, majd a másik ember megtanít rá bennünket; csodálni is tudjuk a Mestert, hogy olyanokból, amilyenek a tanítványok voltak, közösséget hívott létre, és Isten országa szent titkait feltárta előttük és rájuk merete bízni azt. De a dicsőítés? Láttam egyszer egy filmet, volt benne egy jelenet: mentek a vitézek a csatába, nehéz páncélokban, s útközben beszélgettek egymással. Az egyik odavágja a másiknak: ti, nemesek, semmit sem értek, ti gyávák vagytok. Mi, nemesek, gyávák volnánk? csattant fel a másik. Hiszen a nemességet a bátorságért, hősiességért adják. Hát igen, igen – felelt emez –, de amikor csata van, ti mind otthon kushadtok a hodályban, és a jobbágyaitokat öltöztetitek be a lovagi ruhába, ágyútölteléknek. Ez a világ rendje. Ha áldozni kell, hulljon a férgese, ha csatába kell menni, mennek elől a talpasok, ha vért kell ontani, jöjjön az ágyútöltelék, adja valaki más az életét értem. Lám, Péter is, mint hűséges vazallus ígéretet tesz Jézus Krisztusnak, az úrnak és a mesternek, akit még mindig dicső királyként vár eljönni: Uram, az életemet adom érte, hiszen cseléded, a jobbágyod vagyok, s Te vagy az én hűbérumam. Ez a világ rendje. És most a király, a világegyetemet teremtő és szabadságot kockáztató Úr azt kérdezi: Péter, te adod az életed értem? Éppen fordítva. Jézus adja az életét Péterért, a tanítványokéért, értünk. És ebben az odaajándékozásban találjuk meg az alapját annak is, amit csodálatnak nevezünk, és annak is, amit alázatnak nevezünk. Álljunk hát bátran Péter mellé, nézzünk bele a szabadság tökéletes törvényébe, engedjük szívünkig hatolni a Jézus parancsát: amiképpen én szeretlek titeket, te is úgy szeressétek egymást –, és dicsőítsük Őt büntörlő, kegyelemszerző, új életet ajándékozó áldozatáért. Ámen

Imádkozzunk! Köszönjük, mennyei Atyánk, hogy Igéd tükrében olyanok láthatjuk magunkat, amilyenek valójában vagyunk: kegyelmedre szoruló, irgalmasságotra várók, Jézus követésére elhívtak. Csodáljuk végére mehetetlen irgalmasságot, hűségedet. És csodáljuk üdvözítő tervedet, ahogy az új élet ajándékával felemelsz bennünket igaz hűségre, Krisztus követésére, a szeretet törvényének betöltésére. Add, hogy tudjuk valóban úgy szeretni egymást, ahogyan Ő szeretett bennünket. Adj nekünk erőket, hogy hordozni tudjuk a gyengéket, a betegeket. Adj nekünk mennyei látást, hogy erősíteni tudjuk a szomorkodókat a feltámadott Jézus Krisztus dicsőségével. Adj nekünk bátor szívet, ha kétségnek, támadásnak, bajnak ideje jön el, hadd legyen mi akkor is Krisztus nevének boldog megvallói, és meg ne tagadjuk. Adj békességet, hogy mindazt, amit jóakaratumban megfogalmaztunk, jó végre is tudjuk vinni. Őrizd meg életünket, családunkat, otthonunkat, nemzetünket, ezt az egész nyugtalan és háborgó világot, adj békességet a mi időnkben a földön. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU